

5. Про органи самоорганізації населення : Закон України від 11 липня 2001 року № 2625-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14#Text>.

Монзолевський С.А.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Реалізація реформи децентралізації влади вимагає не лише передачу повноважень та фінансів від органів державної влади до органів місцевого самоврядування, а потребує суттєво інших підходів до професіоналізації посадових осіб місцевого самоврядування, формування у них лідерства, кардинальну зміну мислення управлінців, орієнтованого на стратегічне бачення майбутнього, критичне оцінювання політичної ситуації, формування вміння мобільно реагувати на виклики суспільства і вимоги часу, орієнтуючись на запити і потреби громади з урахуванням європейських стандартів доброго врядування, постійно підвищуючи рівень професійної компетентності.

Першим напрямом професіоналізації посадових осіб місцевого самоврядування має стати правовий напрям, подальше впровадження якого передбачає прийняття проекту Закону про службу в органах місцевого самоврядування [2], який побудований на принципах належного врядування і спрямований на створення професійної служби в органах місцевого самоврядування.

Прийняття зазначеного законопроекту [2] є надзвичайно важливим для професіоналізації посадових осіб місцевого самоврядування, оскільки він спрямований на запобігання проявам корупції серед посадових осіб місцевого самоврядування; передбачає відкритий конкурсний відбір на посади служби в органах місцевого самоврядування та просування по службі службовців місцевого самоврядування з урахуванням професійної компетентності та сумлінного виконання своїх посадових обов'язків; соціальний захист та чіткий і прозорий механізм відповідальності службовців місцевого самоврядування за порушення вимог законодавства, невиконання чи неналежне виконання своїх обов'язків; удосконалює систему оплати праці, створює чітку систему управління персоналом на службі в органах місцевого самоврядування тощо.

Другим напрямом можна визначити розвиток лідерства посадових осіб місцевого самоврядування. Адже, «започатковані Українською державою процеси децентралізації державної влади та реформування місцевого самоврядування потребують щоденного лідерства від кожної посадової особи, кожного депутата місцевих рад, кожного зацікавленого представника місцевого самоврядування» [1].

З метою розвитку лідерства посадових осіб місцевого самоврядування необхідно розробити загальні вимоги та спеціальні вимоги до осіб, які претендують на зайняття посад служби в органах місцевого самоврядування I і II категорій, які є керівними посадами, за аналогом встановлених вимог для осіб, які претендують на зайняття посад служби державної служби категорії «А» і «Б» [7; 4], а саме: серед спеціальних вимог визначити: професійні знання (відповідно до посади); наявність

лідерських навичок; вміння приймати ефективні рішення; комунікації та взаємодія; управління змінами; управління організацією та персоналом; принциповість, рішучість і вимогливість під час прийняття рішень; спрямованість на служіння суспільству і громаді, захист національних інтересів; системність; інноваційність та неупередженість; самоорганізація та саморозвиток; вміння працювати в стресових ситуаціях; управління публічними фінансами; робота з інформацією.

Наступним важливим напрямом професіоналізації посадових осіб місцевого самоврядування має стати розробка професійних стандартів на службі в органах місцевого самоврядування, як це і передбачено Стратегією реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року і планом заходів щодо її реалізації [6], Планом заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016 – 2020 роки» [3] і Порядком розроблення та затвердження професійних стандартів [5].

Відповідно до Закону України «Про освіту» професійний стандарт – це затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій [8]. Основою професійних стандартів в органах місцевого самоврядування мають стати професійні кваліфікації для відповідної посади, а розроблені та затверджені в установленому порядку професійні стандарти стануть базою як для оцінювання кандидатів при відборі на службу в органи місцевого самоврядування, так і визначенні змісту навчання службовців органів місцевого самоврядування.

Ключову роль у професіоналізації посадових осіб місцевого самоврядування мають відіграти принципи системи управління якістю відповідно до стандарту ISO 18091 «Системи менеджменту якості. Настанови щодо застосування ISO 9001 в органах місцевого самоврядування», який був недавно оновлений [9], дотримання яких сприятиме досягненню результативності діяльності органу місцевого самоврядування та кожної посадової особи зокрема; забезпеченню якості послуг, що надаються органами місцевого самоврядування та їх посадовими особами; ефективному використанню коштів, створенню належних умов для постачальників, споживачів послуг та персоналу.

Таким чином, впровадження всіх зазначених напрямків сприятиме створенню професійної служби в органах місцевого самоврядування та професіоналізації посадових осіб місцевого самоврядування і відповідно ефективній реалізації реформи децентралізації влади задля формування спроможних громад.

Список використаних джерел

1. Гошовська В.І., Даниленко Л.І. Інструментальний підхід до розвитку лідерства публічних службовців України // Інституціоналізація публічного управління в Україні в умовах євроінтеграційних та глобалізаційних викликів : матеріали щоріч. Всеукр. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 24 трав. 2019 р.): у 5 т. / за заг. ред. А.П. Савкова, М.М. Білинської, О.М. Петросє. – Київ, 2019. – Т. 5. – 94 с.
2. Про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» : проект від 02.09.2019 № 1223. – URL : https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66592

3. Про затвердження Плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016 – 2020 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 груд. 2016 р. № 1077-р. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1077-2016-%D1%80#Text>
4. Про затвердження Порядку визначення спеціальних вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В» : наказ Нацдержслужби від 06 квіт. 2016 р. № 72. – URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0647-16>.
5. Про затвердження Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів : постанова Кабінету Міністрів України від 31 трав. 2017 р. № 373 // Урядовий кур'єр. – 2017. – № 103.
6. Про затвердження Стратегії реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні на період до 2017 року та плану заходів щодо її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 берез. 2015 р. № 227-р // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 63.
7. Про затвердження Типових вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорії «А» : постанова Кабінету Міністрів України від 22 лип. 2016 р. № 448. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/448-2016-%D0%BF>.
8. Про освіту : Закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145-VIII // Урядовий кур'єр. – 2017. – № 186.
9. ISO 18091: 2019 Системи управління якістю. Настанови щодо застосування ISO 9001 в органах місцевого самоврядування. – URL : <https://www.iso.org/obp/ui#iso:std:iso:18091:ed-2:v1:en>

Мунько А.Ю., Бондаренко А.Є.

РОЗВИТОК КОМПЕТЕНЦІЙ ЩОДО УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ В УМОВАХ ЗМІН (ДОСВІД М. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО)

Перше на чим почали працювати – це збільшення надходжень до міського бюджету та спрямування більшої частини коштів для фінансування проектів розвитку громади, тобто нарощування обсягів бюджету розвитку. Запровадили оперативне управління фінансами шляхом розміщення тимчасово вільних коштів бюджету на депозитах в державних банках. Відбір банків здійснюється утвореною комісією, до складу якої в тому числі включено представника Служби безпеки України в області з метою мінімізації корупційних ризиків. У результаті міський бюджет отримує близько 20 млн грн щороку. Для порівняння обсяг надходжень в 2017 році був еквівалентний сплаті податку з заробітної плати майже 3,5 тисяч осіб.

Іншим напрямом стала легалізація «тіньової» зайнятості та відповідно збільшення обсягів надходжень податку на доходи фізичних осіб. Для цього створили робочу групу зі сприяння легалізації «тіньової» зайнятості, завдяки діяльності якої вдалося легалізували діяльність понад 2000 осіб щороку. Зокрема представники робочої групи проводять серед роботодавців інформаційно-роз'яснювальну роботу.